

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov práce: Bezpečnosť občanov – Vybrané aspekty bezpečnosti obyvateľov Košíc
Typ práce: Habilitačná práca
Autor: JUDr. Stanislav Križovský, PhD.
Pracovisko habilitanta: Vysoká škola bezpečnostného manažérstva v Košiciach
Oponent: prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD.,
Pracovisko oponenta: Akadémia PZ v Bratislave, Katedra kriminálnej polície
Študijný odbor: 8. 3. 1 Ochrana osôb a majetku

Hodnotenie záverov Protokolu o originalite z CRZP (výsledkov posúdenia miery zhody textu práce s databázou originálnych textov):

Celkový prekryv habilitačnej práce je 28,34%. Zhoda sa vykazuje s 15 prácami. Zároveň treba uviesť, že maximálne nadprahové hodnoty vo vzťahu k označeným prácam sú minimálne (od 1,53% do 6,64%), čím prekry nie je významný.

Oponovaná habilitačná práca sa venuje zaujímavej a aktuálnej téme a to bezpečnosti občanov s konkrétnym zameraním na bezpečnosť obyvateľov mesta Košíc. Zvolená téma je nesporne zaujímavou a priamo súvisí so študijným odborom 8.3.1 Ochrana osôb a majetku v rámci ktorého je predkladaná. Vychádzajúc z Maslowovej teórie uspokojovania potrieb, potreba bezpečia a istoty patrí medzi najvýznamnejšie potreby človeka a v pyramíde potrieb zaujíma po uspokojovaní základných telesných a fyziologických potrieb druhú priečku. I táto skutočnosť podčiarkuje aktuálnosť témy habilitačnej práce. Nemenej významným je aj skutočnosť, že občania veľmi citlivo vnímajú všetky riziká, ktoré majú vplyv na bezpečnosť ich majetku a života.

Habilitant si za hlavný cieľ habilitačnej práce dal „objasniť teoretické východiská bezpečnosti, identifikovať riziká a z nich plynúce ohrozenia bezpečnosti občanov, so zameraním na obyvateľov Košíc. Na základe realizovaných výskumov objasniť faktory ovplyvňujúce úroveň bezpečnosti občanov a objasniť ich súvislosti aj s využitím prostredia grafických informačných systémov“. K splneniu cieľa zvolil kombináciu rôznych základných logických metód vedeckého poznávania a empirických metód (analýzu, syntézu, indukciu, dedukciu, pozorovanie, riadené rozhovory, dotazníky a podobne). K spracovaniu získaných údajov využil rôzne štatistické metódy spracovania najmä frekvenčné analýzy.

Autor sám v závere predkladanej práce hodnotí, že cieľ sa mu podarilo naplniť. Osobne sa domnievam, že ním stanovený cieľ splnil len čiastočne a to z dôvodu, že cieľ si postavil príliš široký, a to konkrétne v jeho druhej časti, kde si dal za cieľ“ na základe realizovaných výskumov **objasniť faktory ovplyvňujúce úroveň bezpečnosti občanov** a objasniť ich súvislosti aj s využitím prostredia grafických informačných systémov“. Faktorov ovplyvňujúcich bezpečnosť a bezpečnosť občanov, tak ako ich sám uvádza na strane 12 habilitačnej práce, je veľké množstvo a nie je možné v jednej habilitačnej práci objasniť všetky faktory, ktoré ovplyvňujú úroveň bezpečnosti občanov v Košiciach. Habilitant sa reálne vo svojej práci zaoberal len niektorými vybranými faktormi (aspektmi) bezpečnosti, čo sa odzrkadľuje v samotnom názve habilitačnej práce. Preto bolo vhodné reflektovať na

túto skutočnosť aj redukovaním samotného cieľa práce na „....objasnenie vybraných faktorov ovplyvňujúcich bezpečnosť občanov Košíc“.

Obsahové náležitosti

Posudzovaná habilitačná práca je členená do šiestich kapitol, úvodu, záveru, použitej literatúry a príloh. V prvých dvoch kapitolách sa habilitant zaoberá teoretickými východiskami bezpečnosti a všeobecnými rizikami bezpečnosti občanov. Tieto kapitoly sú venované charakteristikám, vymedzeniam a definovaniu základných teoretických pojmov viažucich sa k téme habilitačnej práce ako je bezpečnosť, bezpečnostné prostredie, konflikty, prostredie konfliktu, bezpečnostné riziká (kriminalita, demografické riziká, potravinové riziká, ekonomické riziká, zdravotné riziká, technologické riziká a podobne).

Tretia kapitola sa venuje cieľom habilitačnej práce a metódam, ktoré autor využil pri spracovávaní práce.

V štvrtej kapitole autor charakterizuje mesto Košice z rôznych hľadísk, a to od geografického hľadiska, hospodárskeho hľadiska, počtu a národnostnej štruktúry obyvateľstva, nezamestnanosti, občianskej vybavenosti až po kriminalitu v meste Košice. Analýza kriminality v Košiciach bola realizovaná využitím tradičných štatistických metód a geografických informačných systémov. Takto vykonaná analýza dáva „plastický obraz“ o rozsahu jednotlivých druhov kriminality, ako aj ich dynamiky vývoja za posledných 5 rokov na území mesta Košíc podľa obvodných oddelení Policajného zboru. Slabším miestom tejto kapitoly je, že autor v nej používa časť štatistických údajov len po rok 2011 (napríklad tabuľky 4.2, 4.3, 4.4, 4.5, 4.6, obrázok 4.2, 4.4,) a časť štatistických údajov po rok 2012 (napríklad obr. 4.9, 4.10, 4.11,)

Piatu kapitolu venuje autor analýze bezpečnosti bytových domov v Košiciach. Táto kapitola analyzuje právne aspekty, kriminologické aspekty a technické aspekty bezpečnosti bytových domov v Košiciach ako aj možné ohrozenia a zraniteľné miesta v bezpečnosti bytových domov. Prínosné je najmä to, že autor v nej predkladá návrhy na zvýšenie bezpečnosti bývania a návrhy na elimináciu kriminality spojenej s bezpečným bývaním a to v oblasti legislatívy, v oblasti technických riešení, v oblasti vzdelávania a prevencie.

Šiesta kapitola sa zaoberá protiprávnou činnosťou detí a mládeže v Košiciach a analýzou prejavov kriminality mládeže ako je agresivita a násilie, alkohol a drogy, predsudky, xenofóbia, rasizmus, šikanovanie a krádeže. Za pozitívne považujem, že kapitola obsahuje výsledky výskumu, ktorý bol realizovaný dotazníkovou metódou na 21 školách v Košiciach. Počet respondentov zapojených do výskumu bol 1087 žiakov. Výsledky výskumu vyústili do návrhov na prevenciu v škole a v rodine, ktoré sú uvedené v závere kapitoly.

Habilitačná práca obsahuje výsledky získané z realizovaných vedeckovýskumných projektov „Bezpečnosť bytových domov vo vybraných lokalitách Košického a Prešovského kraja“, „Stav a úroveň protiprávnej činnosti detí a mládeže v Košickom kraji“, „Analýza kriminality v Košiciach, v prostredí GIS“ a „Ochrana osôb a majetku, teória a prax“. Habilitant vo veľkej miere využil získané výsledky z týchto výskumných úloh, čo je pozitívne a nesporne prínosné. Na druhej strane ho to určitým spôsobom limitovalo pri výbere konkrétnych aspektov bezpečnosti obyvateľov Košíc. Bez toho aby som znižoval nebezpečenstvo aspektov

obsiahnutých v habilitačnej práci, legitímne sa vynára otázka, či práve ním zvolené a analyzované aspekty (bezpečnosť bytových domov a protiprávna činnosť detí a mládeže) sú tými najdôležitejšími a najzávažnejšími aspektmi a rizikami, ktoré ohrozujú bezpečnosť obyvateľov Košíc.

Formálne náležitosti

Habilitačná práca po formálnej stránke spĺňa požiadavky Metodického usmernenia Ministerstva školstva SR 14/2009-R z 27.8.2009 o náležitostiach záverečných prác, ich bibliografickej registrácii, kontrole originality, uchovávaní a sprístupňovaní. Habilitačná práca je napísaná v rozsahu 137 strán. Text obsahuje primerané množstvo tabuliek a grafov a je doplnený prílohami, ktoré obsahujú aj fotografie získané terénnym výskumom. Autor v práci použil 92 citácií, najmä domácich autorov. Väčšia použitej literatúry nie je staršia ako 5 rokov, čo považujem za pozitívne. Za slabšiu stránku považujem rôzne drobné formálne nedostatky, ako napríklad rôzny štýl poznámok pod čiarou, spojky a preložky na konci riadkov, gramatické a štylistické chyby.

Záver

Po preštudovaní predloženej habilitačnej práce „Bezpečnosť občanov – Vybrané aspekty bezpečnosti obyvateľov Košíc“ môžem konštatovať, že i napriek niektorým mojim pripomienkam práca spĺňa kritéria kladené na habilitačnú prácu Vyhláškou MŠ č. 6/2005 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor a prináša nové poznatky získané vedeckým výskumom v oblasti bezpečnosti osôb a majetku. Habilitant preukázal, že si osvojil metódy vedeckej práce a zároveň že je schopný prinášať nové poznatky k rozvoju študijného odboru 8.3.1 Ochrana osôb a majetku. **Habilitačnú prácu odporúčam k obhajobe pred habilitačnou komisiou a po úspešnej obhajobe a po splnení ďalších kritérií stanovených Vyhláškou Ministerstva školstva č.6/2005 o postupe získavania vedecko-pedagogických titulov alebo umelecko-pedagogických titulov docent a profesor odporúčam menovanie JUDr. Stanislava Križovského, PhD. za docenta v odbore ochrana osôb a majetku.**

K obhajobe habilitačnej práce kladiem otázku:

1. V krátkosti objasnite aj ďalšie faktory a bezpečnostné riziká (okrem tých, ktoré sú rozoberané v habilitačnej práci), ktoré podľa vášho názoru najvýznamnejšie ovplyvňujú bezpečnosť obyvateľov Košíc.

V Bratislave 14.11.2013

Prof. Ing. Jozef Stieranka, PhD.

